

Barnehagens fagområder

Ifølge Rammeplanen gjenspeiler fagområdene områder som har interesse og egenverdi for barn, og fremmer trivsel, allsidig utvikling og helse. Barnas lek danner et viktig grunnlag for arbeid med fagområdene, og alle fagområdene skal være gjennomgående i barnehagens innhold. (Kunnskapsdepartementet, 2017).

Progresjonsplanen beskriver hvordan barnehagen arbeider med de syv fagområdene som er beskrevet i Rammeplanen. Dokumentasjon av arbeidet med fagområdene følger rutinen for dette nevnt i kapitlene om kvalitet og kvalitetsutvikling samt pedagogisk dokumentasjon.

Fagområdene er:

- Kommunikasjon, språk og tekst
- Kropp, bevegelse, mat og helse
- Kunst, kultur og kreativitet
- Natur, miljø og teknologi
- Antall, rom og form
- Etikk, religion og filosofi
- Nærmiljø og samfunn

Kommunikasjon, språk og tekst

Gjennom arbeid med fagområdet skal barnehagen bidra til at barna får utforske og utvikle sin språkforståelse, språkkompetanse og et mangfold av kommunikasjonsformer (Kunnskapsdepartementet, 2017).

Havna og Låven 0, 1 og 2 år	Smia og Tårnet 3 og 4 år	Skolestartere 5 og 6 år
<u>Personalet er tilstedeværende i samspill og lek. Personalet er gode språkmodeller.</u>	<u>Personalet</u> er gode språkmodeller og snakker med barna om det vi ser, gjør, skal gjøre eller har gjort.	<u>Personalet</u> er gode rollemodeller og oppfordrer barna til å bruke språket på en selvstendig måte .
<u>Personalet</u> setter ord på det <u>de</u> og barna gjør og ser med enkle ord og setninger.	<u>Personalet</u> skaper rom for fortelling, undring og refleksjon.	<u>Førskolebarna</u> jobber systematisk med språkleker. Vi har fokus preposisjoner, rim og regler, rytme, lyder, begreper og vi klapper stavelser.
<u>Personalet</u> bekrefter, gjentar og <u>utvider</u> det barna uttrykker gjør og <u>støtter utvikling av</u> verbalspråk og begrepsforståelse.	<u>Personalet</u> oppfordrer barna til å sette ord på følelser, ønsker og behov.	<u>Personalet</u> oppfordrer barna til å bruke språket aktivt i samspill med andre, som et redskap til problem- og konfliktløsning.
<u>Personalet</u> oppmuntrer barna til å lytte til andre og fortelle selv.	<u>Personalet</u> leser bøker til større <u>barne</u> grupper, <u>barna</u>	<u>Forslag: Vi har litterære samtaler i barnehagen. (¿)</u>

	øver på å lytte og gjenfortelle.	
<u>Personalet</u> ser stelle- og garderobesituasjoner som en viktig språkarena.	<u>Barna</u> øver på å lytte når andre snakker og ta ordet når det er sin tur.	<u>Barna øver på å spille spill og forstå regler. De øver på å ta flere beskjeder fra ansatte/andre barn.</u>
Barna skal kjenne til ulike kroppsdelene, nese, munn, hender, øyne osv. <u>Personalet</u> bruker språket aktivt til å sette ord på ulike kroppsdelene	<u>Personalet</u> bruker bilder, konkrete og dramatisering som utgangspunkt for samtale og refleksjon.	<u>Førskolebarna</u> øver på å «lekeskrive» fra venstre til høyre, <u>samt å gjenkjenne og skrive sitt eget navn.</u>
<u>Personalet</u> bruker bevisst enkle sanger med gjentakelse, rim og bevegelse.	<u>Personalet</u> bruker varierte formidlingsformer; bøker, fortellinger, sang og sangleker, rim og regler.	<u>Barna</u> øver på å gjenkjenne og skrive eget navn og øver på blyantgrep
<u>Personalet</u> forteller eventyr med <u>konkrete</u> , rekvisitter og illustrasjoner.	Barna er med på å dramatisere eventyr som de kjenner godt.	Barna videreutvikler sin evne til å skape egne fortellinger og gjenfortelle egne opplevelser
Personalet leser enkle billedbøker og pekebøker.	Personalet leser bøker til større barnegrupper, vi øver på å lytte og gjenfortelle.	Personalet legger til rette for at barna møter symboler og bokstaver de kan gjenkjenne.
Barna øver seg på å ta imot enkle beskjeder.	Barna øver på å ta imot felles og individuelle beskjeder.	Barna øver på å oppfatte og ta imot beskjeder med flere ledd.

Kropp, bevegelse, mat og helse

Barnehagen skal legge til rette for at alle barn kan oppleve bevegelsesglede, matglede og matkultur, mentalt og sosialt velvære og fysisk og psykisk helse. Barnehagen skal bidra til at barna blir kjent med kroppen sin og utvikler bevissthet om egne og andres grenser (Kunnskapsdepartementet, 2017).

Havna og Låven 0, 1 og 2 år	Smia og Tårnet 3 og 4 år	Skolestartere 5 og 6 år
Barna skal utfolde seg fysisk inne og ute.	Personalet legger til rette for bevegelsesglede inne og ute.	Personalet legger til rette for mer avanserte aktiviteter som utfordrer øye-hånd koordinasjon og finmotorikk.
Barna øver på motoriske ferdigheter som å gå, løpe, hoppe og klatre.	Personalet legger til rette for utvikling av fin- og grovmotoriske aktiviteter.	Barna videreutvikler sin kroppsbeherskelse og automatiserer koordinasjon, fin- og grovmotorikk.
Barna lærer kroppen sin å kjenne gjennom bevegelse og aktivitet.	Barna skal få gode og varierte erfaringer med friluftsliv gjennom hele året.	Personalet legger til rette for lengre turer i skog, strand og by.

Personalet gir barna gode turopplevelser.	Personalet har fokus på mestring og selvstendighet på tur.	Barna lærer å spikke og lage bål. Barna blir kjent med grunnleggende verktøy
Barna bruker hele utearealet. Dette gir gode grovmotoriske erfaringer.	Barna bruker utearealet og nærområdet til å utforske og være i fysisk aktivitet.	Vi bruker Tøyehallen og skogsmiljø rundt barnehagen til være i fysisk aktivitet.
Barna får øve på å klare ting selv, for eksempel spise med bestikk, eller av- og påkledning	Barna lærer om kroppen. De øver på å sette egne grenser og respektere andres.	Vi videreutvikler barnas kjennskap til egne behov, respekt for egne og andres grenser.
Personalet legger til rette for matglede, med fokus på et sosialt og hyggelig måltid.	Personalet legger til rette for matglede, barna deltar i matlaging og tilegner seg kunnskap om mat .	Personalet bidrar til barnas begynnende forståelse for sammenheng mellom kost, hygiene, aktivitet og hvile.
Barna vasker hendene før og etter hvert måltid .	Personalet bidrar til at barna får gode vaner rundt hygiene.	Barna lærer om hygiene, smitteverntiltak og viktigheten av håndvask.
Vi synger sangleker med bevegelser.	Vi leker regelleker og sangleker med bevegelse.	Vi leker regelleker og øver på å vente på tur. Vi utvider lekerepertoaret.
Vi tilbyr et variert og sunt kosthold hvor barna får smake på forskjellig matvarer.	Barna øver seg på å smake på nye ting.	Barna og personalet leker med smaker og setter sammen nye retter

Kunst, kultur og kreativitet

I barnehagen skal barna få estetiske erfaringer med kunst og kultur i ulike former og organisert på måter som gir barna anledning til utforsking, fordypning og progresjon. (Kunnskapsdepartementet, 2017).

Havna og Låven 0, 1 og 2 år	Smia og Tårnet 3 og 4 år	Skolestartere 5 år
Personalet legger til rette for barnas fantasi og skaperglede.	Personalet støtter barna i å videreutvikle fantasi og skaperglede.	Barna dikter og gjenskaper historier.
Personalet gir barna erfaringer med ulike materialer .	Barna får tilgang til ulike materialer for å skape egne uttrykk.	Barna får kjennskap til hvordan de bygger opp motiver og hvordan de kan tegne forskjellige uttrykk.
Barna blir kjent med ulike formingsteknikker.	Barna eksperimenterer med kull og voks.	Personalet støtter barns fantasi og egne uttrykksformer.
Personalet synliggjør barnas kunstneriske uttrykk	Barna får utforske forskjellige materialer og	Barna lager kunstutstilling til FN-dagen. De lærer forskjellige maleteknikker,

gjennom utstilling av kunstverk og prosessbilder Barna lager kunstutstilling til FN - dagen	teknikker. Barna lager kunstutstilling til FN-dagen.	fargesirkelen og uttrykksformer.
Personalet introduserer barna for ulike musikkjangre.	Barna blir mer kjent med ulike musikkjangre og bruker musikk i ulike lek og læringsprosesser.	Barna lærer nye og sanger med ulik rytme og oppbygging.
Barna blir kjent med ulike rytmeinstrumenter.	Barna skal bli kjent med ulike nasjonaliteter og kulturer.	Vi har felles musikkamlinger.
Personalet leser bildebøker, forteller og dramatiserer historier og eventyr.	Barna deltar i dramatisering av fortellinger, sang, rim og regler og blir kjent med norsk litteratur.	Barna lager egne fortellinger, rim og regler.
Barna har tilgang til utkleddingstøy.	Barna får utforske dramaturgiske uttrykk.	Barna lager skuespill til sommerfesten
Barna får utfolde seg gjennom musikk, dans og sang både i frilek og i tilrettelagte aktiviteter som samlingsstund.	Barna får oppleve teater og musikkforestillinger.	Vi gjennomfører sangsamlinger hvor barna deltar aktivt hver uke.
Barna skal oppleve Ekeberg skulpturpark og bli kjent med nærmiljøets arkitektur.	Barna besøker bibliotek, Munch -museet, og kunstutstillinger.	Barna besøker Vigelandsparken og blir kjent med Gustav Vigelands skulpturer.

Natur, miljø og teknikk

Barnehagen skal bidra til at barna blir glade i naturen og får erfaringer med naturen som fremmer evnen til å orientere seg og oppholde seg i naturen til ulike årstider. Barnehagen skal legge til rette for at barna kan forbli nysgjerrige på naturvitenskapelige fenomener, oppleve tilhørighet til naturen og gjøre erfaringer med bruk av teknologi og redskaper (Kunnskapsdepartementet, 2017).

Havna og Låven 0, 1 og 2 år	Smia og Tårnet 3 og 4 år	Skolestartere 5 år
Barna skal oppleve naturen gjennom turer i nærmiljøet.	Barna skal få utforske og reflektere over naturens mangfold.	Barna få kunnskap om årstidene og hva de innebærer. (temperaturer, snøsmelting, regn, sol m.m.)
Barnas utforsker fenomener og materialer som tilhører ulike årstider.	Personalet legger til rette for gode naturopplevelser gjennom hele året. Vi utforsker småkryp, insekter, planter og trær.	Personalet skaper rom for samtale og refleksjon rundt klima og miljø.
Barna blir kjent med elementer som gress, sand, stein, asfalt og snø	Barna øver på å kjenne etter om vi har kledd oss riktig for dagens vær.	Barna øver på selv å finne frem riktig klær til riktig årstid.

Personalet skaper gode uteopplevelser i all slags vær.	Barna går på tur i skogen med niste og termos i sekken. Vi tenner bål.	Vi går på lengre turer og barna er ute hele dagen og lager mat og tenner bål.
Vi har fokus på bærekraft og respekt for naturen. Vi plukker plast på tur	Barna plukker plast på tur. Vi har fokus på bærekraftig utvikling og respekt for naturen. Vi sorterer avfall og tenker gjenbruk.	Barna plukker plast på tur. Vi rydder opp etter oss når vi er på tur.
Vi sorterer avfall og tenker gjenbruk av materialer .	Alle avdelinger kildesorterer.	Alle avdelinger kildesorterer, vi resirkulerer glass og metall.
Vi snakker om biler og kjøretøy.	Barna får kjennskap til brannvern og trafiksikkerhet .	Barna øver på skilt og trafikkregler.
Vi besøker Ekeberg Husdyrpark.	Vi besøker Bygdøy Kongsgård, Naturhistorisk Museum og Teknisk Museum.	Barna besøker en gjenbruksstasjon. Få mer erfaring og kunnskap om kildesortering.
Utforske og prøve nøkkel/lås, glidelås, komme seg frem på tråsykkelen, trykke på vaskemaskin, mobil/nettbrett/PC, kopimaskin, microbølgeovn, stekeovn, oppvaskemaskin, dymomaskin, kalkulator, elektrisk solskjerm, lysbryter mm.	Bruke bøker eller digitale verktøy for å finne svar på spørsmål sammen med barna. Barna utforsker og eksperimenterer med ulike materialer Barna får erfaringer med teknologi som er en naturlig del av vår hverdag.	Vi søker opp informasjon om det vi studerer på internett og i bøker. Barna eksperimenterer med fysikk, kjemi og biologi Bli kjent med digitale verktøy; nettbrett, pc og kamera.

Antall, rom og form

Barnehagen skal synliggjøre sammenhenger og legge til rette for at barna kan utforske og oppdage matematikk i dagligliv, i teknologi, natur, kunst og kultur og ved selv å være kreative og skapende. Arbeid med fagområdet skal stimulere barnas undring, nysgjerrighet og motivasjon for problemløsning (Kunnskapsdepartementet, 2017).

Havna og Låven 0, 1 og 2 år	Smia og Tårnet 3 og 4 år	Skolestartere 5 og 6 år
Ansatte bruker preposisjoner bevisst .	Barna øver på å bruke tall, mengde, størrelse, form og farge i ulike situasjoner.	Vi lærer om mengder og tall, vekt og lengde.
Vi bruker konkreter for å gjøre barna kjent med ulike former.	Personalet legger til rette for konstruksjonslek med ting fra barnehagen eller naturmaterialer vi finner ute.	Barna konstruerer og bygger store tårn, vi snekrer, bruker magneter og jobber med QR-koder.

Ansatte benevner og sammenligner former, mønstre, antall og farger.	Vi sorterer etter ulike kategorier; klosser etter farge/form, like/ulike osv.	Barna sorterer og kategoriserer, benevner og lager forståelse for matematiske begreper.
Personalet lager små rom (f.eks. kasser) som barna kan krype inn i. Dette er med på å utvikle romfølelsen til barna.	Barna lærer seg begrepene sirkel, firkant og trekant, og vi øver på å finne igjen formene i omgivelsene.	Barna går på formjakt og lærer seg begreper som <i>større og mindre enn, tyngre letter enn, lengre og kortere enn, bak under og over</i> og mengdebegreper.
Barna får praktisk erfaring med mengde, lengde og størrelse gjennom ulike situasjoner.	Vi bruker hopperommet aktivt for å utfordre barnas romforståelse og erfare form og farge.	Barna bruker nærmiljø og skogen til fysiske utfordringer og opplevelse av natur og dyrelivet.
Vi bruker rim, regler, sanger og eventyr med tall, størrelser og andre matematiske begreper.	Vi bruker rim, regler, sanger og eventyr med tall, mengde og størrelse.	Barna lærer seg å klappe rytme i rim, regler og sang.
Telle sammen med barna i dagligdagse situasjoner. Vi øver på tallrekken 1-2-3.	Bli kjent med ulike målebegrep; antall, lang/kort, stor/liten, tung/lett.	Barna blir kjent med måleinstrumenter og måleenheter.
De ansatte bruker begrepene f.eks. stor/liten, over/under bevisst i her og nå situasjoner, slik at barna blir kjent med ulike begrep.	Barna eksperimenterer med flyte- og synkeaktiviteter, luft, kulde og varme.	Barna gjennomfører forskjellige eksperimenter og dokumenterer digitalt .

Etikk, religion og filosofi

Etikk, religion og filosofi er med på å forme måter å oppfatte verden og mennesker på og preger verdier, normer og holdninger. Barnehagen skal skape interesse for samfunnets mangfold og forståelse for andre menneskers livsverden og levesett (Kunnskapsdepartementet, 2017).

Havna og Låven 0, 1 og 2 år	Smia og Tårnet 3 og 4 år	Skolestartere 5 og 6 år
Barna øver på å hjelpe hverandre, turtaking og deling.	Personalet har fokus på sosial kompetanse i lek og planlagte aktiviteter.	Barna skal kunne ta hensyn til og vise respekt for hverandre i lek og samspill.
Barna får kjennskap til hva som er rett og galt.	Personalet har fokus på godt samspill, lek og inkludering.	Barna skal kunne ta og opprettholde kontakt med andre, håndtere og løse konflikter på en adekvat måte.
Vi skal hjelpe og veilede barna til å løse konflikter på en konstruktiv måte.	Vi bruker eksempler fra hverdagen for å reflektere over hva som er rett og galt.	Vi retter oppmerksomheten mot inkludering og viktigheten av et godt fellesskap.

Barna får støtte til å løse konflikter på egen hånd.	Vi støtter barna i å se sammenheng mellom handling og konsekvens.	Vi undrer oss over eksistensielle og filosofiske spørsmål.
Personalet undrer seg med barna med utgangspunkt i deres interesser.	Barna skal få kjennskap til tradisjoner knyttet til ulike typer høytider.	Barna blir oppfordret til å ta vare på hverandre og særlig hjelpe de som er yngre.
Vi markerer ulike merkedager og høytider.	Vi reflekterer rundt ulike levemåter, kulturer, religioner, følelser og verdier.	Personalet retter fokus på normer, verdier og holdninger i samfunn.
Barna lærer om mangfold og ulikheter.	Barna lærer om likeverd og mangfold.	Personalet ønsker å skape interesse for ulike kulturer for å øke forståelsen for ulike levesett.
Barna besøker ruiner og kirken.	Vi markerer det enkelte hjemms kulturelle, religiøse eller verdimeslige tilknytning.	Vi leser om forskjellige trosretninger og lærer om hvordan dette utøves.
Barna skal oppleve at deres meninger blir hørt.	Personalet skal møte barna med respekt for deres tro, spørsmål og undring.	Vi besøker forskjellige trossamfunn.
	Personalet er bevisst på at vi er med på å forme måten barna oppfatter verden og mennesker på.	Personalet har kjønnsnøytral og normkritisk tilnærming i samtaler med barna.

Nærmiljø og samfunn

Barnas medvirkning i barnehagens hverdagsliv legger grunnlaget for videre innsikt i og erfaring med deltakelse i et demokratisk samfunn. Barnehagen skal bidra til kunnskap om og erfaring med lokale tradisjoner, samfunnsinstitusjoner og yrker slik at barna kan oppleve tilhørighet til nærmiljøet. (Kunnskapsdepartementet, 2017).

Havna og Låven 0, 1 og 2 år	Smia og Tårnet 3 og 4 år	Skolestartere 5 og 6 år
Personalet tilrettelegger hverdagen ut fra barnas behov og forutsetninger.	Personalet oppmuntrer barna til å medvirke i egen hverdag ut fra behov og forutsetninger.	Personalet tilrettelegger for at barna deltar i planlegging og evaluering av planer. Vi gjennomfører barnesamtaler.
Personalet er oppmerksomme på barnas verbale og nonverbale uttrykk og tar deres initiativ på alvor	Barna opplever at deres mening og ønsker blir hørt og har betydning.	Barna får kjennskap til Norge som et demokrati med ytringsfrihet, lover og regler.
Personalet gir barna valgmuligheter ved å legge til	Barna over seg på bli kjent i bymiljøet.	Vi gjennomfører trafikkopplæring og øver opp

rette for ulike aktiviteter både ute og inne.		barnas bevissthet rundt farer i trafikken.
Personalet vil at barna skal erfare og føle gruppetilhørighet.	Barna øver på å lytte, forhandle og diskutere i lek og andre aktiviteter.	Vi har fokus på tilhørighet, vennskap, samspill og gode relasjoner mellom barna og mellom barn og ansatte.
Barna skal få medvirke i sin egen barnehagehverdag.	Barna skal få kjennskap til demokrati, lover og regler. De deltar i avstemninger.	Vi retter oppmerksomheten mot og reflekterer rundt likestilling, inkludering og likeverd.
Barna får kjennskap til ulike yrker, familieformer og samfunnsinstitusjoner gjennom lek, sang og bøker.	Barna får kjennskap til at vi bor i et land der man har et kulturelt mangfold, ulike levevis og ulike familieformer.	Vi besøker skoler i nærmiljøet og forbereder oss til overgang.
Vi går og bruker vogn på turer i nærmiljøet, og bruker kollektivtransport på lengre turer for å bli kjent med omgivelsene	Vi oppdager og utforsker nærmiljøet ved dra på turer Vi besøker områdene hvor barna bor.	Pesonalet vil gi barna kjennskap til landet vi bor i og stedet vi bor på.
Barna får kjennskap til samisk kultur gjennom bilder, musikk og media.	Barna skal få kjennskap til hva samisk kultur er; hvor de bor, hva slags klær de bruker og hva de lever av.	Barna får kjennskap til samisk kultur ved å besøke utstillingen «Samisk kultur» på Folkemuseet.
Vi markerer Norges grunnlovsdag, 17.mai.	Barna får kjennskap til Norges historie, grunnlov, kongefamilien og tradisjoner rundt 17.mai-feiring.	Barna lærer seg om de forskjellige styringsformene i verden og forskjellen på republikk og monarki.